

at kunne naa uden at behøve at gaa til et 4aarigt Seminarieophold, naar Eleverne møde noget bedre forberedte. Det ærede Medlem spurgte i denne Forbindelse, hvad man vel vilde sige, hvis Staten krævede en saadan Ordning indført for Værksteder som den, man her tilsigter at indføre for Privatseminarier, at det ikke kan betros dem selv at antage Elever, men derpaa vil jeg svare, at man maa dog huske paa, at der ikke er noget privat Værksted, hvortil Staten giver Halvdelen af den udbetalte Arbejds løn, $\frac{1}{4}$ af Huslejen, Understøttelse til Lærlinge og anden Hjælp. Man maa huske paa, hvilke Midler Privatseminarierne faa af Staten, og at det er ved disse Midler, de overhovedet kunne bestaa.

Spørgsmaalet om Privatseminarierne og deres fremtidige Stilling i det hele er et af dette Lovforslags vigtigste Poster, og det tør forventes, at Gennemførelsen af de Bestemmelser i Lovforslaget, der angaa Privatseminarierne, ville kunne faa en væsentlig Andel i Højnelsen af Læreruddannelsen. Forslaget tilsigter en Forhøjelse og Regulering af Statstilskuddet og vil derved først og fremmest gøre det muligt for Privatseminarierne at knytte dygtige Lærere til sig og beholde dem. Samtidig søger det at regulere visse Forhold ved disse Privatseminarier. Et større Tilskud fra Staten maa nødvendigvis være betinget af, at Statens Kontrol ogsaa noget udvides. Her maa det desuden erindres, at de private Seminarier ere en Institution, der uddanner Personer, som derved faa direkte Adgang til offentlige Embeder. De kunne ingenlunde kaldes private i den Forstand, som f. Eks. Folkehøjskolerne, og nærmere Bestemmelser fra Statens Side kunne derfor ikke i dette Tilfælde regnes som et Indgreb i den personlige Virksomheds frie Stilling. Det viser sig da ogsaa, at de fleste ærede Talere ere enige med Forslaget heri og navnlig i, at der bør stilles visse Krav til den Mand, der leder et Privatseminarium. Nu kræves der hverken Eksamen eller nogen anden Forberedelse.

Det ærede Medlem for Præstø Amts 6te Valgkreds var misfornøjet med, at der blandt de nye Krav, som vi mente at kunne stille til Privatseminarierne samtidig med, at de fik en saa langt gunstigere økonomisk Stilling, end de nu have, var en vis Indskrænkning i Klassernes Elevantal, og udtalte, at det var et omtvistet pædagogisk Spørgsmaal, om det er heldigst

at have faa eller mange Elever i Klasserne. Vi ere dog hidtil gaaede ud fra, at det er heldigst at have faa. Da Rigsdagen vedtog Skoleloven af 1899, var en af de vigtigste Bestemmelser en Indskrænkning af Klassernes Børnetal. Ved Almenskoleloven af 1903 gik vi ligeledes til en Indskrænkning af Elevantallet. At det nu skulde være et omtvistet Spørgsmaal, om det er heldigst at have smaa eller store Klasser, og at det mulig netop var pædagogisk heldigst, at Klasserne ere store, betvivler jeg. Det er da heller ikke saaledes nu, at et Privatseminarium kan stoppe saa mange Elever i en Klasse, som det selv har Lyst til. Kun er det saadan, at man i Ministeriets Cirkulære af 28. Juli 1894, der fastsætter de Fordringer, Ministeriet stiller til et Privatseminarium, for at det kan opnaa Anerkendelse, ikke tæller, men snarere maaler Eleverne, idet Bestemmelsen er den, at der til hver Klasse skal være et Lokale med mindst 150 Kubikfod Rumfang for hvert Individ. Men det er aabenbart naturligere og mere pædagogisk rigtigt, at der stilles Fordring om et Elevantal, der nogenlunde muliggør det for Læreren virkelig at beskæftige sig med Eleverne, i Stedet for at lade Tallet blot være afhængigt af de Lokaler, der ere til Raadighed for det paagældende Seminarium.

Det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) syntes i Dag at se en Del anderledes paa Forslaget end i Lørdags. Jeg har ogsaa haft Lejlighed til at udtale min Forbavelse over, at det ærede Medlem til at begynde med tog helt blidt paa Forslaget. Han udtalte nu, at hele den danske Lærerstand var meget misfornøjet med dette Forslag. Hvor ved det ærede Medlem nu det fra? Det ærede Medlem kan dog ikke tale paa hele den danske Lærerstands Vegne. Jeg henviser ogsaa til, at Forslaget blev fremsat den 17. November og altsaa nu har ligget fremme for Offentligheden i godt 3 Uger. Endnu har jeg ikke i Pressen eller paa anden Vis set offentlig fremsat blot en eneste Udtalelse af Lærere, der tilkendegiver Misfornøjelse med dette Forslag. Var det saaledes, at hele den danske Lærerstand var misfornøjet, endog meget misfornøjet dermed, vilde der vistnok ikke være gaaet 3 Uger, hvor man ikke havde hørt eller set det mindste til en saadan Misfornøjelse uden netop det, at det ærede Medlem i Dag meddelte, at en saadan var til Stede.